

A NEM ISKOLARENDSZERŰ KÉPZÉSEK SPECIÁLIS PEDAGÓGIAI ÉRTÉKELÉSI FORMÁI

Mészáros Attila

Nyugat-Magyarországi Egyetem, FMK, Tanárképző Intézet

Kulcsszavak: iskolarendszeren kívüli képzés, minőségbiztosítás, értékelés

A végzett, szakképesítéssel rendelkező potenciális munkavállalók alkotják a munkanélküliek többségét. A vállalati szférából érkező visszajelzések azt mutatják, hogy sok betöltendő munkahelyük van, valamint a szakmunkások tudása jelentősen eltér az igényektől. Erre természetes reakciójuk, hogy a dolgozóikat átképzik, de már nem iskolarendszerben.

Az elmúlt négy évben végeztem vizsgálataimat a magyarországi és külföldi vállalatoknál lévő képzésekre, elsősorban a pedagógiai értékelő munkára koncentrálni, és a vizsgálat eredményeit transzformáltam a pedagógusképzés területére. A kutatómunka eredménye több egyetem karának tananyagában már megjelent. A kutatás során alkalmazott főbb módszerek a következők voltak: (1) hazai és külföldi vállalatok tananyagvizsgálata; (2) gyakorlati munka megfigyelésén alapuló vizsgálat; (3) strukturált interjú hazai és külföldi vállalatok oktatási központ vezetőivel, oktatóival. A kutatás főbb hipotézisei a következők voltak: (1) az iskolarendszeren kívüli képzésben részt vevő oktató értékelési módszerei lényegesen eltérnek a hagyományos rendszerben oktatóétól; (2) az itt alkalmazott értékelési módszereket az iskolarendszerű képzésben is lehet hasznosítani.

Előadásomban az értékelés néhány lehetséges új formáját mutatom be. Az adott képzésekre belépőknél érdemes tájékozódni arról, hogy milyen szinten állnak a résztvevők. Ennek az értékelésnek hangsúlyozott szerepe van, hisz szinte kivétel nélkül egyes életkorú csoportokkal találkozunk egy oktató, akiknek az előképzettsége biztosan eltér. A képzőhely és az oktató feladata, hogy alkalmazható tudáshoz segítse a résztvevőt (egyfajta szolgáltatást nyújtson), ez azt feltételezi, hogy minden tanuló számára azt kell megtanítani, amit még nem tud, abban kell neki segíteni, hogy megszerezze saját tudását. A megfelelő szint megtalálásában segít a diagnosztikus értékelés.

A szummatív értékelést – ami az oktató teljesítményét is mutatja – integrálni kell a képzésbe. A vállalati képzések során rögzíteni kell, hogy a vizsgateljesítmény tartalma mellett melyek a minősítést meghatározó tényezők – például a tanuló munkastílusa, a teljesítmény konzisztenciája, komplexsége –, és jelezni kell, hogy bizonyos affektív tényezők is megjelenhetnek.

Az új értékelési módszer segít abban, hogy operacionalizált pedagógiai tevékenységet alakítsunk ki, amely igazodik a résztvevőkhöz, valamint az eredményesség mérésén keresztül növeli az oktatás hatékonyságát. Eszközöket kínál ahhoz, hogy a tanulást a problémamegoldó gondolkodás és a tudás gyakorlati felhasználhatóságának irányába vigye. Végül soron hozzájárulhat az egész életen át tartó tanulásra való alkalmasság kifejlődéséhez.